

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه (۹) اردیبهشت ماه ۱۳۳۸

- ۵ - تقدیم سه فقره لایحه و دو فقره صورت دیون بوسیله آقای قوام صدری معاون وزارت دارائی .
 ۶ - ادامه مذاکره و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون کشور راجع به مبارزه با خطرات سیل و ارسال بمجلس سنا .
 ۷ - اعلام وصول و قرائت نامه يك فقره لایحه قانونی از مجلس سنا .
 ۸ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

- فهرست مطالب:
 ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
 ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : دکتر الموتی - مجید محسنی - دکتر سماگیک - بردلی - دکتر بیت منصور .
 ۳ - تصویب صورت جلسه .
 ۴ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای مهندس ظهیری معاون وزارت آب و برق .

مجلس ساعت نه صبح برباست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

- اربابی - پزشکی - روستا - سلیمانی کاشانی - عامری - مهندس عطائی - کمالوند - بانو ابتهاج سمیعی .
 ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: دکتر الموتی - مجید محسنی - دکتر سماگیک - بردلی - دکتر بیت منصور
 رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع میکنیم

آقای دکتر الموتی بفرمائید .
 دکتر الموتی - جناب آقای رئیس ، همکاران معظم ، در چند روز اخیر همه ما شاهد يك پیروزی تازه برای ملت ایران بودیم بعقیده من این پیروزی تنها برای ملت ایران نبود بلکه پیروزی برای همه مردم آزاده جهان و مللی بود که سالها و قرنها با اصول استعماری در جهان مبارزه میکنند (صحیح است) ما لازم میدانیم قبلا بسوجود ارتش دلیر و نیرومند ایران که با کمال رشادت و سر بلندی و افتخار

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
 رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
 (بشرح زیر خوانده شد)
غائبین با اجازه آقایان :
 پرویزی - تبه سار حکیمه مان - دکتر اسفندیاری - رسازاده - دکتر موقفی - مهندس قادر بناه - دکتر حکیم شوشتری - شیخ بهائی - دکتر کاسیک - کریم بخش سعیدی .

- غائبین بی اجازه آقایان :
 پاینده - فضائی - شاهنده .
غائبین مریض آقایان :
 بهادری - خانلر - قراچورلو - شکیبآ - مهندس

از مرزهای وطن عزیز ما دفاع کرده و میکنند افتخار کنیم و همه افسران و درجه داران و افراد ارتش نیرومند ایران درود فراوان بفرستیم (احسن)

ایران ملتی است صاحب دوست شاهنشاه بزرگ ما پرچم صلح و آزادی را در قفسی نقاط دنیا با هنر از در آورده اند.

ندای صلح خواهی و بشر دوستی رهبر ملت ایران در همه جا طنین انداز است و همه ملل جهان شاهنشاه ما را پیام صلح و آشتی میداند و میشناسند (صحیح است) بهمین جهت است که در خیلی از مسائل بین المللی نقش شاهنشاه بزرگ ما نقش میانجی برای صلح و دوستی و آشتی است اما تأسف آوریست که گفته شود در همسایگی ما دولت عراق با تحت تأثیر سیاستهای ماجراجویانه سیاستهای استعماری با سیاستهای مرموزی روشی اتخاذ کرده است که بهیچ وجه با اصول دوستی ملتین ایران و عراق وفق نمیدهد (صحیح است)

ملت ایران از این روش هیئت حا که عراق منزجر و متفرد است (صحیح است) روزنامه‌ها را میبینیم این روزها گروهی از هموطنان عزیز ما، گروهی از ایرانیان مقیم عراق گروهی از زوار که به عشق زیارت اعیان مقدسه در خاک عراق بسر میبرند مورد ظلم و شکنجه و تجاوز مأمورین متجاوز عراق قرار گرفته اند (صحیح است) این روش و حشیانه برای همه ملل دنیا تنفر آوری و از آنجا آوریست مردم عراق در مملکت ما هستند همه اتباع بیگانه هم در این مملکت زندگی میکنند از کلیه حقوق انسانی که وجود دارد بهره مند هستند ولی این روشیکه مأمورین و شرطه های عراقی پیش گرفته اند که به خانه های ایرانیان میریزند و مغازه های آنها را چپاول میکنند از خانواده ها گروهی را بایران میفرستند و گروهی را در عراق در زندانها نگاه میدارند این روش تنفر آوری و مورد اعتراض همه مردم ایران و همه مردم آزاد جهان است و ما از دولت ایران و از سازمان ملل و بخصوص از علمای اعلام میخواهیم که دولت عراق را مجبور کنند که به این روش بسیار زننده و وحشیانه که حتی میتوان گفت در قرون وسطی هم کمتر سابقه داشته است خاتمه بدهند (صحیح است، احسن) متأسفیم که می بینیم مأمورین دولت عراق حتی دامنه تجاوز را بعدی توسعه داده اند که علاوه بر غارت مغازه های اتباع ایران

و ایرانیان مقیم عراق و به مزدن زندگی زوار و خانواده های ایرانی حتی به مدرسه ایرانیهارفته اند و وابسته فرهنگی ایران را بازداشت کرده اند و گروهی از مأمورین ایرانی را بدستگاههای انتظامی خودشان برده اند. این روش، بسیار زننده و وحشیانه است و ما از دولت میخواهیم هر چه زودتر از هر طریق که ممکن است باین وضع رفت و بار و تأسف انگیز که در دنیا مورد انتزاجار همه است خاتمه داده شود (صحیح است). اما باید دید دولت عراق چرا دست به چنین روشی زده است.

متأسفانه در همسایگی ما عراق وضع حکومتها اساساً روشن نیست هر چند صباحی گروهی سرکار هستند دولت ایران که در کمال حسن نیت و کمال دوستی همواره علاقمند به حل هر گونه مشکلی بخصوص با همسایگان خود بوده است کرا را با دولت های عراق مذاکره کرده است ولی هر دولتی که نماینده اش بایران آمده است و یا رهبری که آمده است آن حکومت سرنگون شده و سیاست این دولت از نظر بین المللی و جهانی بهیچوجه روشن نیست برای اینکه دولتهای موقت و کودتائی هر يك چند صباحی سرکار هستند با يك سیاست و روش تازه ای. مطلبی که دولت ایران اعلام کرده است که قرارداد استعماری ۱۳۱۶ کالزم بکن است يك حقوقی است که دولت ایران و ملت ایران بر اساس حقوق بین المللی و موازین و مصوبات سازمان ملل با استناد بآن عمل درست و قانونی را انجام داده است که بنده متن آن مواد را اینجا قرائت میکنم همانطور که جهانیان میدانند ملت ایران خواهان آنچنان حقوقی است که در همه کشورها آن را شناخته اند و وجود دارد تنها ما و عراق نیستیم که سرحد مشترک داریم خیلی از ممالک دنیا در کنار این رودخانه ها زندگی میکنند و قراردادهائی دارند طبق اصول حقوق بین المللی کلیه رودهائی که از خاک بیش از يك کشور عبور میکنند - و بدریای آزاد میریزند و قابل کشتیرانی باشند این رودخانه ها رود بین المللی خوانده میشوند (صحیح است) و نظیر این رودخانه ها رود دانوب هست، راین، سن لوران

آمازون و اروند رود است باید ببینیم در دنیا این کشورها در این رودخانه ها به چه طرز عمل میکنند. ملت و دولت ایران خواستار آنست که حقوقیکه به جمیع جهانی بر اساس مطالعات زیاده مین کرده اند در اروند رود شناخته شود همه ممالک سعی میکنند در راه حقوق ملی خودشان کام بردارند يك دولتی نمیداند بگوید من قبول ندارم پس این دولت نیست این باغی است و از این قبیل یاغیکیریها ممکن است بشود ولی خیلی زود منکوب و مغلوب خواهد شد (صحیح است) برای رودخانه های بین المللی و رودخانه هاییکه در مرز دو کشور هست این مسئله ای نیست که امروز مطرح شده باشد در اروپا از بعد از شکست ناپلئون این وضع مورد بحث بوده است کنگره وین اولین کنگره ای بوده است که با فاصله پس از شکست ناپلئون در آنجا این حق بر رسمیت شناخته شد و این حق در قرارداد صلح ۱۸۵۶ و قرارداد ۱۹۱۹ و ۱۹۲۰ تأیید شد که بطور وجهه و نحو وجهه صورت کشورهای همجوار باید از این رودخانه ها استفاده کنند در این قراردادها وجود دارد مهمترین قراردادی که این حق را صریح و روشن بیان کرده قرارداد بارساون است در این قرارداد صریحاً فید شده است « کلیه نقاط شاهراه آبی قابل کشتیرانی مرتبط بدریای آزاد که دو کشور را از یکدیگر جدا کرده است و یا از دو کشور میگذرد و همچنین تمام نقاط يك شاهراه آبی که دو کشور را از یکدیگر جدا سازد و یا از دو کشور بگذرد و بدریای مرتبط شود، رود بین المللی است و کلیه کشورها حق کشتیرانی تجاری در آنرا دارا هستند در مورد تقسیم این رود میان دو کشور، اگر مرز مشترك آنها باشد خط وسط المیاء یا تاول وگ مورد توجه خواهد بود. » اروند رود رودی است که قسمت اعظم آب آن هم از خاک ایران سرچشمه میگردد و این يك حقوق بیشتری برای دولت ایران بین دو کشور هست و بخلج فارس که بازم خلیج ایرانی است میریزد در کجای حقوق بین الملل وجود دارد که يك دولتی بیاید و بگوید در چنین رودخانه ای من حق دارم و دولت مجاور چنین حقی را ندارد يك کشور مشابهی را پیدا نکنید در دنیا که چنین حقی را زده باشد غیر از دولت عراق که

بعقیده من يك دولت باغی است چون اگر چنین دولتی وجود دارد که منشور ملل متحد را قبول دارد منشور سازمان ملل را قبول دارد نمیتواند خارج از حدود مقررات سازمان ملل حرفی بزند یا عملی انجام بدهد. اما درباره کان لم یکن شناختن قرارداد ۱۳۱۶ يك قیصر اردادی در آنسال دولت عراق شرایط آن روز را فراموش کرده، شرایط تحت الحما یکی و سیاستهای خارجی را فراموش کرده است يك قراردادی آنروز امضاء شد اما در این قرارداد ماده ۴ و ماده ۵ و ماده ۶ خیلی صریح وضع ایران و عراق را روشن کرده این قرارداد طبق ماده ۶ مقرر کرده است که دولت عراق پس از یکسال قرارداد تازه ای با دولت ایران منعقد کند ولی ۳۲ سال اینکار را نکرد و تمام حقوقیکه آنجا وجود داشته در بودجه دولت عراق رقمی بنام درآمد کشتیرانی شط العرب یا اروند رود وجود دارد در حالیکه مکلف و موظف بوده که این پول را بگیرد و خرج لارویی و خرج اداره و محافظت شط العرب بانظارت ایران بکند ۳۲ سال است این قانون را اجرا نکرده اند این مصوبه کمیسیون حقوق بین المللی سازمان ملل متحد است « نقض یکی از اصول و مواد اساسی يك قرارداد دو جانبه از طرف یکی از طرفین قرارداد، طرف دیگر قرارداد را مجاز نمینماید که با استناد بعمل فوق قرارداد را ملغی شده اعلام دارد. » ۳۲ سال دولت عراق این قرارداد را اجرا نکرده و دولت ایران از روز اول این قرارداد را کالزم بکن میشناخته بدلیل اینکه خود دولت عراق این را اجرا نکرده است اینهم نظر کمیسیون حقوق بین المللی سازمان ملل متحد است که با استناد آن دولت ایران این قرارداد را کان لم یکن شناخته (صحیح است) دولت عراق آمده و گفته است که اگر يك کشتی ایرانی با پرچم ایرانی میخواهد از رودخانه ایرانی عبور بکند باید از بابت این عبور مبلغی بدولت عراق بدهد در کجای دنیا يك چنین حرفی را ممکن است کسی بزند این عمل يك عمل غیر قانونی و غیر اصولی و غیر انسانی است يك عملی است که در هیچ کجای دنیا حتی خیال میکنم در روزهای هم که کشورهای استعماری در بعضی کشورها حکومت میکردند آنها هم اینقدر بی مطالعه عمل نمیکردند که دولت عراق دست بیک چنین ادعای عملی زده است این ادعای دولت

عراق نه تنها از طرف ملت ایران و دولت ایران مردود و کان لم یکن است بلکه از طرف همه مردم آزاده جهان مردود و کان لم یکن شناخته شده است و امر وزمامی بینم دنیا ما را نآید میکند و همه مردم دنیا میگویند دولت ایران میگوید طبق اصول بین المللی طبق ضوابط و روشی که در مورد سایر رودخانه های مرزی هست طبق همان اصول حاضریم با دولت عراق قرارداد ببندیم و وزارت خارجه ایران پر بروز اعلام کرد که اگر دولت عراق قرارداد های جهانی اصول حقوق بین المللی و مصوبات سازمان ملل را قبول دارد دولت ایران از همین الان حاضر است بر همین اساس با دولت عراق قرارداد ببندد مانده با دولت عراق هم مرز نیستیم با مالک دیگری هم مرز هستیم رودارس بین ایران و شوروی است حقوق ایران شناخته شده است حقوق دولت شوروی هم معین است و حتی سطح همکاری بدرجه ای رسیده است که امروز دو کشور ایران و شوروی برای بهره برداری بیشتر و بهتر از این رودخانه سرمایه گزارش میکنند و اقدام میکنند این بهترین دلیل حسن نیت دولت و ملت ایران است و بهترین دلیل سوء نیت مقامات عراقی است که خودشان را بیک دامی کشیده اند که سرانجام این دام برای آنها شوم و خطرناک و نامناسب خواهد بود.

رئیس - آقای دکتر الموتی وقت جنابعالی تمام شد **دکتر الموتی** - بنده برای عرض مطالب پنج دقیقه دیگر وقت لازم دارم.

مجید حسینی مهر - بنده از وقت خودم بایشان میدهم هر چه بخواهند همه وقت را میدهم.

رئیس - بفرمائید.
دکتر الموتی - خیلی تشکر میکنم ما باید از دولت ایران تشکر کنیم که با کمال صراحت و شادت کان لم یکن بودن این قرارداد را صریحاً اعلام و عمل کرده این اقدام در راه تأمین و دفاع از حاکمیت ایران بسیار با ارزش و ارزنده است (صحیح است) فراموش نکنید در شهریور ۱۳۲۰ در همین اردو رود دولت انگلستان از دولت ایران تقاضا کرد برای حفظ منابع نفت خیز خوزستان با ایران کشتی جنگی بفرستد ولی رضاشاه کبیر این پیشنهاد را قبول نکرد و گفت ارتش ایران قادر به حفظ و تأمین امنیت هست

سیاست صلح جویمانه شاهنشاه ایران خواستار دوستی و برادری با همه ملل مسلمان جهان با همه جهانیان بخصوص با همسایگان خود میباشد بیشک ما دولت مابه ملت عراق و بدوستی با ملت عراق علاقمند است ولی دولت فعلی عراق نباید بداند روشی را که پیش گرفته است در از اصول دوستی است (صحیح است) و این روش برای دولت عراق فوق العاده گران تمام خواهد شد مقامات عراق باید بدانند این روشی را که پیش گرفته اند این آزار و شکنجه زوار و ایرانیان مقیم عراق این روش بسیار وحشیانه ای است اینها باید از این روش دست بردارند باید بیشتر بدوستی دولت نیرومندی مثل ایران اظهار علاقه میکردند و این صلاح ملت عراق و دولتهای اسلامی و صلح بین المللی است (صحیح است) بنده بیش از این وقت همکاران محترم را نمیگیرم و باز دیگر همانطور که در مقدمه عرض کردم از این همبستگی فوق العاده ای که بین همه طبقات ملت ایران در راه دفاع از حقوق ملی ایرانیان و بالانگاهداشتن پرچم سبز رنگ ایران و حفظ آزادی و استقلال ایران وجود دارد لازم میدانم از همه ملت ایران تشکر کنم و بخودمان نالیم که چنین رشته اتحاد و اتفاقی بین تمام طبقات ملت ایران وجود دارد (احسن).

رئیس - آقای مجید حسینی بفرمائید.

مجید حسینی - قبل از مطلبی که راجع به عراق دارم لازم است که عرض مجلس شورای ملی برسانم.

بعد از ظهر جمعه ای که گذشت شهبانوی گرامی ایران با قطع نوار سه رنگ در عروس شهر های اروپا یعنی پاریس و در عروس خیابانهای پاریس یعنی شانزلیزه خانه ایران رادر حالیکه در این مراسم عده زیادی از شخصیت های برجسته فرانسوی و ایرانی حضور داشتند گشودند و چراغ خانه ایران را در پاریس روشن فرمودند آنها که سفیری اروپا کرده اند بخوبی میدانند که واقفاً ما این خانه ایران رادر اروپا کم داشتیم و جای این خانه در چنین مکانی مهم و پر ارزش خالی بود این خانه بخوبی میتواند نقش مؤثری در معرفی هنر و تمدن ایران در مرکز شهری مثل پاریس که مرتب میلیونها مردم جهانگرد دنیا را بخود جلب مینماید ایفا نماید. من این اقدام شرکت ملی نفت ایران و

شرکت هواپیمائی ملی ایران را که بفرمان شاهنشاه آریامهر متفقاً این خانه را ایجاد کرده اند میستایم و برای کارکنان این مؤسسه آرزوی موفقیت مینمایم در هفته ای که گذشت شهر فیروز کوه شاهد یک شور و هیجان زائدالوصف بود همه از خورد و کلان با استقبال دختران سپاهی که مأمور خدمت در فیروز کوه شده بودند بایستگاه راه آهن فیروز کوه آمده بودند و تمثال های شاهنشاه را برای دختران سپاهی آورده بودند این سپاهیان و جوانان شهرستانی ما که خود شاهد آن بودم میگفتند ما سپاهی هستیم ولی طبق فرمان شاهنشاه آریامهر موظفیم بجای نبرد در میدان جنگ با غریت بیسواد در روستاها بجنگیم.

نمایندگان محترم مجلس شورای ملی، من خود ناظر بودم که این سپاهیان و اهالی شهرستان دماوند و فیروز کوه بخصوص جوانان این منطقه همه آرزو داشتند که شاهنشاه اجازه جانبازی در راه ایران عزیز را با آنها مرحمت نمایند. در این مدت کوهسار سیل نامه هائی است از طرف جوانان شهرستان دماوند و فیروز کوه، رود هن و گیلان، آبرسد، جابان، سر بندان، زرین دشت، سیمین دشت، قرقانچای و پشت کوه که برای بنده فرستاده اند.

اجازه میخواهم قسمتهائی از این نامه ها را که خلاصه آنرا جدا نموده ام قرائت نمایم. هم ولایتی های من مینویسند: بهام مثل برادران عزیز خوزستانی اجازه نام نویسی در ارتش غیور و دلیر ایران داده شود. مینویسند ما هم همه جان بر کف و گوش بفرمان شاهنشاه آماده جانبازی و دفاع از حقوق مسلم خود در آروند روده میباشیم. مینویسند همه سر بسر تن بکشتن دهیم.

از آن به که کشور دشمن دهیم
چو ایران نباشد تن ما مباد

بر این بوم و برزنده یکتا مباد
دیگر دوران حکومت استعماری در آروند رود و خلیج فارس سیری شده اگر کشوری باید خلیج فارس را اداره و رهبری کند ایران است، ما دستی را که از آستین

ملت برادر وهم کیش مان عراق بخواید بسوی ماشمشیر کشد از شانه قطع میکنیم و تأسف ما در این است که در هر حال ضمن قطع این دست آلوده بطور یقین با ستین برادران عراقی ما هم صدمه خواهد خورد و دود این توطئه و ندای استعماری بچشم ملت شریف عراق خواهد رفت دولت عراق باید بداند چنانچه شاهنشاه امر بجهد نمابند چند ساعتی طول نخواهد کشید که سر بازان و مردم ایران در حرم مطهر حضرت علی و فرزند رشیدش حسین ابن علی مشغول زیارت و دعا بجان شاهنشاه ایران زمین محمد رضاهلوی آریامهر بزرگ ارتشتاران فرمانده خواهند بود، متشکریم (احسن).

رئیس - آقای دکتر کاکیک تشریف بیاورید.

دکتر کاکیک - جناب آقای رئیس، همکاران محترم، بنمایندگی از طرف ارامنه وظیفه دارم مطالبی را بعرض مجلس شورای ملی برسانم چنانچه خانم ها و آقایان محترم مستحضر هستند در اثر سیل اخیر آذربایجان خسارت مادی و معنوی زیادی باهالی آن ناحیه وارد شده که خوشبختانه تلفات جانی نداشته است و امروز با اجازه میجویم از جریان این امر عریضی بنمایم قبل از پرداختن بشرح این گزارش باید عرض کنم اثرات تشریف فرمائی شاهنشاه عادل و شهبانوی محبوب به آذربایجان و باز دید دهات آسیب دیده و تماس مستقیم با کشاورزان آلام نجهای آنها را التیام بخشیده و دستورات اکید شاهنشاه آریامهر به آقای نخست وزیر بآنها امیدواری های زیاد بخشیده است همین که از وقایع مطلع شدم تلفوفاً از خلیفه گری ارامنه تبریز تقاضا کردم که هیئتی برضایه روانه شود و پس از باز دید از قسمتهای آسیب دیده گزارش مشروح آنرا بدهند چون در این وقایع الهی که پیش بینی آن امکان پذیر نبوده سه فرقه ارمنی نشین در آذربایجان غربی که در یکی از آنها با مسلمانان و آسور بها مشترک هستند هر دهه دارای ۷۰ - ۷۵ خانوار میباشد و هر کدام از این دهات ۵۰ درصد از خانه ها و اموال بیخانمان گردیده اند ولی جای کمال مسرت است که از ابتدا شیر و خورشید سرخ کمکه های ارزنده نموده و بنده باید در اینجا از این دستگاه آبرومند کشور و دوست عزیز مان آقای دکتر خطیبی که صمیمانه

خدمت میکنند تشکر نمایم هر روزه بارضایه تماس داشتیم و نخستین اطلاعات از خسارت و چگونگی امر و طرز رساندن کمک های اولیه از همان دستگاه که آبروی کشور است کسب کرده و اکنون کشیش رضائیه بطهران آمده جزئیات را گزارش داده که بعرضتان میرسانم سه روز اول سیل وضع چنان اسف انگیز بوده که آب به بیش از یک متر بالا آمده و یکی از دهات ارمنی نشین رامحصره نموده و راه کمک را بسیار سخت و تقریباً غیر ممکن ساخت اما خوشبختانه مردم دهات اطراف به کشاورزان شریف مسلمان کمک آنها شتافته و خودشان را تا سینه زیر باران وارد آب کرده و نخست کودکان و بعد زنهارا با بازو هائی خود از بالای آب عبور داده و به منازل خود آورده و با خالی کردن يك قسمت از مسکن خودشان آنها را جاداده تغذیه نموده تا اینکه پس از سه روز که آب پائین رفت و شیر خورشید سرخ با کامیونهای ارتش شاهنشاهی چادر، پوشاک و خوراک رسانده و تشکیلات زندگی آسبیدیدگان را تا اندازه ای مرتب نموده و اینجا لازم است تشکرات بجهت خود را از ارتش شاهنشاهی شیر و خورشید سرخ و استاندار فعال آذربایجان غربی تقدیم دارم (احسن) ولی پس از این اقدامات مقدمه ای بسیار جدی و مفید موضوع اساسی باقی مانده که بایستی توجه دولت و بخصوص وزارتخانه های آبادانی و مسکن و کشاورزی را بآن جلب نمایم و استدعا دارم ریاست محترم مجلس ترتیبی دهند تا کمیسیون از نمایندگان آذربایجان و وزارتخانه های آبادانی و مسکن و کشاورزی تشکیل شود و نتیجه کارشان را به مجلس شورای ملی گزارش دهند چون بایستی چاره جوئی فوری شود که آینه این مردم آسیب دیده معلوم شود و وضع مسکن و کشت آنها که از بین رفته است به چه طریق تأمین خواهد شد البته مرحله اول موضوع خانه است و نظر به اینکه این بیچارگان چشم بمرکز دوخته و اگر بقوریت بوضع آنها رسیدگی نشود بیم آن میرود که رفته رفته دهات خود را ترک کنند و بشهرهای مجاور هجوم بیاورند چیزی که بصالح کشور نیست اما موضوع مهمی که میخواهم توجه همکاران ارجمند نمایندگان محترم ملت ایران را به آن جلب نمایم احساسات پاک هموطنان مسلمان است عمل آنها نشان میدهد در

قسمتی از نقاط دور افتاده کشور که در آنجا اقلیت های مذهبی متعددی در کنار هم با احساسات خدا پرستی - شاه دوستی و نوع پرستی زندگی میکنند دارای ارزش سیاسی زیاد است (احسن) این جانب از طرف کابیه ارامنه ایران وظیفه دارم تشکرات صمیمانه خود را برادران مسلمان آن استان ابراز دارم و خاطر نشان سازم صمیمیتی که در این کشور بین طبقات مختلف ایرانیان موجود است و احساسات فی مابین مردم این سرزمین تازگی ندارد و از فرقه های پیش چنان بوده اما بنیابستی فراموش کرد در زمانیکه ما زندگی میکنیم با گذشته و ایام قدیم فرق دارد و این وضع بخصوص ایران در این عصر طلائی زمامداری اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی بوجود آمده که در اثر سیاست مستقل ملی که هیچگونه عوامل بیگانه در این دنیای پر آشوب نمیتواند در ملت ایران رسوخ کند (صحیح است) ما مدیون راهنمائیها و رهبری خردمندانه شاهنشاه بزرگ و دانش پروری هستیم که کشور را یک پارچه واحد آورده بدون در نظر گرفتن اقلیت های مختلف که آزادی مذهبی آنها و آزادی فردی یکی از اصول افتخار آمیز قانون اساسی ایران است و هم وطنان شما ارامنه ایران مانند سایر مردم این کشور پشت سر شاهنشاه خودشان حاضرند با کمال افتخار برای دفاع از خاک شاهنشاه خود جان بازی نموده و خون خود را در راه وطن عزیز بریزند (احسن)

رئیس - آقای پردلی تشریف بیاورید.

پردلی - وضعی برای ما پیش آمده که هیچ ایرانی نمیتواند جلوی ابراز احساسات خودش را بگیرد و احساسات خودش را پوشیده داشته باشد در تاریخ چند هزار ساله ما هر موقع حقی از ملت و مملکت مادر خطر بوده ملت برای جلوگیری از تضییع حق ملت اقدام کرده جان و مال خودش را نثار کرده یعنی هر فرد ایرانی از زن و مرد و حتی زنان زیور آلتشان را خرج قدرت دفاعی و تسلیحاتی کرده وجود خارجی و زور را تحمل نکرده اند سر بقای این مملکت در این چند هزار سال همین فداکاری ملت بوده است (صحیح است) ملت با فردی که از جان خود گذشت قدرت آسمانی دارد، قدرت خدائی دارد، اگر کسی بخواید بزور حقی از ما را تضییع کند و با ما بجنگد در آسمان و در زمین

در دریا و در خشکی بصورت منظم یا نامنظم میجنگیم تا با آنها شکست قطعی بدهیم روزی که کشتی ابن سینا در حرکت بود و ارتش ما آنرا بدرقه میکرد از نلو بزبون ملی ایران مثل سایر آقایان من وعده ای آنرا تا شام میکردیم بسیار هیجان آور بود و بقدری مجرک بود که تمیذ نشده نگاه کنیم بلند شدیم آقایان رو بکشتن و کشته شدن رفتن در روحیه اثر میگذاشت اما سر بازان مادر نهایت خوردی و قدرت روحی مشغول نوار گذاری در مسلسل بودند تفنگک در دست و رو بدشمن میرفتند در صورتی که توپها و مسلسلهای دشمن بر و بشان باز بود اما هیچ اثری در روحیه آنها نکرده همین روحیه ملت و ارتش و قدرت روحی ملت و ارتش بود که در تاریخ چند هزار ساله همیشه با ما شاهنشاهان فاتح بودیم و از دشمن نهراسیدیم و این مملکت را حفظ کردیم (آفرین - احسن) من از پشت این تریبون از طرف ملت ایران به افسرانمان به برادران درجه دارانمان به برادرهای سر بازمان در دو تنهت بی پایان میفرستم هر روزی صدای تفنگک برای جنگ بلند شد ملت ایران اسلحه بدست میگردد و منم که یکی از این ملتم مجلس را ترک میکنم و اسلحه بدست میگیرم و با دشمن میجنگم در چند مملکت عربی حکومت های غاصبی با زور سر نیزه حکومت میکنند و عمال خارجی هستند اینها ایجاد اختلاف بین ملل مسلمان میکنند اینها برادر کشی را بوجود میآورند اینها بجای اینکه در این موقع ملل مسلمان را بیشتر و از نظر خود ملل عرب دور هم جمع کنند تفرقه میانند از نتیجه چه میشود همان افتضاحات و شکست هائی که قابل جبران نیست، به زور ایرانی ما صدمه میزنند آزار میزنند، اذیت میکنند، اینها ناتوانی است من تمیذ نام کدام جوانمرد مهمانش را اذیت میکند و آزار میزند؟ کدام دولت این کار را میکند؟ این چه خصلتی است؟ این چه اخلاقی است که حکومت غاصب عراق دارد؟ برادران ایرانی ما که در آنجا هستند بیلا دفاعند و در حکم اشیرند، کدام جوانمرد این افراد بی سلاح را شکنجه میدهد؟ بمدارس ما حمله میکنند، به مدارس ایرانیان در عراق، مگر اطفا ل چه گناهی دارند که باید با آنها حمله شود و آنها را تاراج کنند، ما از دولت میخواهیم به روسیه که ممکن است بوسیله اهل منیر مسافرت به

عراق را تحریم کنند و جداً جاو گیری کنند، این وضع برای ما خیلی ناراحت کننده است، برادران ایرانی ما باید بدانند آن مقاماتی که زیارت آنها میروند این مصیبتها را تحمل کردند برای اینکه شما به غربت آنها و به محرومیت آنها و به تنهایی آنها و به ستمی که به اطفالشان و به زنانشان که در اسارت روا داشتند گریه نکنید برای این، این کارها را کردند و این مصیبتها را استقبال کردند که سرمشق حریت و آزادی برای شما باشند برای این کردند که شما زیر بار ظلم و جور نروید و در راه حق خودتان، خودتان را بکشین بدهید تا آن روز که ایجاب بکند که ما برای حقمان بکشیم و کشته شویم برادران ایرانی ما باید رفتن به عراق را تحریم کنند، زیرا آن مقاماتی که شما به عراق زیارت میروید راضی نیستند که هتک حرمت شما بشود و مورد زجر و شکنجه قرار بگیرد و با این وضع به عراق بروید این جر بلاتیکه پیش ما بد دولت و وظیفه دارد که مجلس را در جریان بگذارد چه در جلسه علنی اگر لازم باشد و با در جلسه خصوصی، این بی اعتنائی و سنت شکنی، یک نوع بی احترامی است از طرف دولت نسبت به مجلس، من عقیده دارم همانطور که معمول است و میگویند حرمت امامزاده دست متولی است، در آن جلسه از طرف نمایندگان پیشنهاداتی داده شد یکی از نمایندگان پیشنهاد داد و همه نمایندگان تقاضا کردند این پیشنهاد را پس بگیرد و او رو کرد به آقای وزیر که اجازه میفرمائید پیشنهاد را پس بگیرم؟ آقای شاما نماینده مردم هشتید کارمند دولت نیستید که از وزیر اجازه بگیرید (مهندس ارفع - چنین چیزی نیست سوء تفاهم شده است هیچ نماینده ای تابع اجازه هیچ وزیری نیست) همه بودند و شاهدند رهبر انقلاب میفرمائید در قوانین آن چه وجدان شما حکم میکند با آنچه به خیر و صلاح ملت است رأی بدهید نه اینکه اجازه از وزیر بگیرید، از این ۲۷ میلیون جمعیت هر اکثریتی میتواند این کارها را انجام بدهند چه لزومی داشت که در انتخابات حزبی دولت حزبی، کسی به مجلس بیاید که مجبور بشویم از اوسلب مصونیت بکنیم من گناه دولت را خیلی بیشتر میدانم از گناه آن وکیل که از اوسلب مصونیت شده حق گرفتاری است، من یک فرد ایرانی

هستم و بدنبال احقاق حقم هستم، در عصر روزمانه انقلاب مجلس انقلابی است اکثریت پاسدار انقلاب، این انقلاب برای احقاق حق افراد این ملت بوجود آمده، برای حفظ منافع این ملت بوجود آمده برای مبارزه با هرگونه فساد و نادرستی و سهل انگازی و دروغگوئی حتی برای هیئت حاکمه و برای دولتها بوجود آمده در این عصر روزمانه این سال دومی است که از پشت تریبون خانه ملت، ملتیکه در حال انقلاب است و بالاترین مرجع و مقدس ترین جایگاه است از وزارت آب و برق شکایت دارم که سیستم را خراب کرد اگر امروز که عصر انقلاب است باین امر رسیدگی نشود، کی رسیدگی میشود؟ ثباتمان کم نظیر است، امنیت مان کم نظیر است، مأموران دولت دارای قدرت هستند و پول فراوان در اختیارشان هست، مردم بشاهنشاهان اعتقاد و ایمان و اطمینان کامل دارند (صحیح است) اگر با این وضع، یک روز از این موقعیت و فرصت تلف بشود و پولی هدر بشود باین وزیری روی هوی و هوس خودش بخواهد کار بکند و نمایندگان مجلس سکوت کنیم من این را خیانت به انقلاب و خیانت بملت ایران میدانم، من چه میخواهم؟ چه میگویم؟ میگویم پول خرج میشود برای آبادی سیستم، ولی سیستم را آباد نکردند، از آنها نرسید، خرابتر کردند باز نرسید اقلای نرسید این پول را که دادید چکار کردند، پولی دادید برای بنده بکت بگیرند بنده میگویم اگر کتی برایم نگرقتند نرسید کتم را هم در آوردند باز نرسید اما این پولی را که دادید نرسید که چی شده، نمیدانم آقای مسعودی تشریف دارند یا نه؟ ایشان اهل مطبوعاتند و مطبوعات یکی از ارکان مشروطیت است ایشان عقیده شان این است که باید در حدود امکان توقع داشت آبار رسیدگی باین توقعات من خارج از حدود امکان است، ما از حقمان گذشتیم باید بگوئیم ما را به خیر دولت امید نیست شرمسار ما چه میگوئیم؟ چه میخواهیم میگوئیم رسیدگی کنید چرا ما را خراب کردند رسیدگی کنید چرا ما را خرابتر میکنند، نرسید این پولها که خرج شده چکار کردند پولهایکه بعد از این خرج میکنند مسئول نیست، این توقعات بنده آیا خارج از حدود امکان

است؟ (مهندس ارفع - طبق قانون اساسی جنابعالی حق نظارت در این امور را دارید و میتوانید هر موقع هر جا خلافی شده است اعلام جرم بفرمائید) بنده اعلام جرم کردم در تاریخ ۱۲/۸ سؤال کردم در مرداد گذشته اعلام جرم کردم، اما چه جوابی از وزیر شنیدیم نرسیدگی که نشد، آقای وزیر آب و برق میگویند تو وکیل مردم نیستی تو چکار داری که سیستم خراب شد (عباس میرزائی - وزیر چنین حرفی نزده است) (مهندس ارفع - همه نمایندگان که اینجا نشسته اند دارند نمایندگان مردم هستند) بله ایشان گفتند چرخ و خورشید و فلک بکار میافتد تا... بنده عرض نمیکنم

رئیس - آقای پردلی وقت جنابعالی تمام شد.

پردلی - عنایتی میفرمائید که عرایضم را تمام کنم؟

رئیس - دفعه آبنده هم میتوانید تشریف بیاورید و صحبت بفرمائید آقای دکتر بیت منصور تشریف بیاورید

پردلی - غیر تسلیم و رضا کوچک چاره ای.

دکتر بیت منصور - جناب آقای رئیس، خانمها و آقایان: امروز در باره مسئله ای مطالبی عرض خواهم کرد که عموم مردم عدالت خواه جهان از آن اطلاع کامل دارند و بیش از ۳۳ سال است که بانانده بسیار بر یکی از سیاست های استعماری که در بین النهرین بوجود آمده نظاره میکنند. در کنار این سرزمین پر آشوب تنها یک قدرت و یک ملت بیدار و آزاد وجود دارد که با هر گونه تبعیض و برتری با قدرت تمام مبارزه کرده و میکند و آن نیرو و قدرت، ملت ایران و قدرت شاهنشاهی بزرگ ایران می باشد (صحیح است) پس از جنگ نخستین جهانی، در منطقه بین النهرین مبارزات دامنه داری برای بدست آوردن آزادی صورت گرفت که متأسفانه در اثر فشار نیرو های استعماری حکومتی با کیفیت خاصی ایجاد شد. عموم جهانیان بر این امر واقف اند که اکثریت ساکنان بین النهرین از اقوام دیگری نباشند. در این سرزمین قوم آشور بیش از شش هزار سال زندگی میکنند و حکومت مخلوق بغداد برخلاف اعلامیه حقوق بشر و برخلاف مقررات منشور ملل که حکومتها باید از نیروهای انسانی سرزمین های خود پدیده آبنده و مدافع حقوق انسانی تا کنین آن باشند، بوجود آمد پس از جنگ بین المللی اولی مجمع

ملل بندای قوم آشور برای آزاد زیستن در سرزمین های آبا و اجدادی خود نینوا و بابل توجه نکرد و اکنون هم سازمان ملل، صدای اکثریت غیر عرب آن سرزمین که حکومت امروز عراق بی مهابا بویران کردن روستاهای آشوری و هم نژادان کرد و بیند کشیدن آنان پرداخته، نمی شنود و به اعتراض مجامع آشوریهای جهان و دوستان ازان و حامیان آنان توجه نمی نماید. آشوریهای سراسر جهان از سازمان ملل خواسته اند که به یورش عمال حکومت بغداد به اماکن مقدسه آشوریهای بین النهرین خانه بخشد و نیز به حقوق حقه آنان که در باز بست سلب شده رسیدگی نماید (صحیح است) عموم آشوریها هم صدا با مردم آزاده جهان میخواهند که در سرزمین بین النهرین حکومتی بوجود آید که ترکیبی از نیروهای انسانی ساکنین آن سرزمین باشد (احسن است) ما میخواهیم بنا صدای رسامیناقهای ذول بزرگ و اعلامیه جهانی حقوق بشر را که هر ملت و هر دولت موظف بمراقبت و دفاع از آن است بآورد شویم، تا رفع این ظلم از ساکنین اقوام سرزمین بین النهرین بشود چنانکه رهبر خردمند ملت ایران هر نوع تبعیض را در هر گوشه جهان محکوم میکند و از ۲۵۰ سال تا کنون ملت شاهنشاهی عظیم ایران همواره مدافع حقوق انسانی بوده است (احسن است) آشوریهای ساکن سرزمینهای بین النهرین و سوریه و لبنان در زمینهای اجدادی و تاریخی خود و تمام قوم آشور در هر نقطه جهان که هستند همواره شاهنشاه ایران را تنها ملجاء و یگانه بانی آزادی میدانند (صحیح است) و ایران را پناهگاه اقوام ستمدیده که از اکتاف عالم بدان پناه آورده، دیده اند. اینجانب بعنوان نماینده آشوریها که جزئی از خاندان بزرگ و متشکل ایران میباشد، لازم میدانم در این ساحت مقدس و از پشت این میز خطابه بعموم جهانیان بگویم که راه و رسم آئین شاهنشاهی ایران در مورد حفظ حقوق افراد بشر باید سرمشق تمام ملل باشد (احسن است) و مجامع بین المللی و مردم آزاد جهان باید به ندای مردم ستمدیده بین النهرین پاسخ بدهند و وضع حکومت غاصب عراق را رسیدگی نمایند و نگذارند پیش از این خواهران و برادران هم نژاد ما در وطن خود در آتش بیملذالتی و ناامنی بسوزند (صحیح است)

بیمه‌های متعدد و نامه‌های بسیار از سوی آشوریه‌های ساکن نقاط مختلف جهانبان بخصوص آشوریه‌های ایران رسیده و از من خواسته‌اند که امروز در مجلس شورای ملی این را عرض بکنم که قوم آشور با جان و دل آماده است تا در کنار مردم رشید ایران هر تجاوز به حقوق حقه کشور عزیز ما ایران را درهم بکوبند. امید است با کوشش و روشن بینی مجامع بین‌المللی و پشتیبانی دولت‌های آزاد جهان و تلاش همه جانبه ملت واقعی بین‌النهرین روزی در این سرزمین، حکومتی که نماینده نیروهای انسانی آن سرزمین باشد بوجود آید و میلیون‌ها هم‌نژادان، خواهران و برادران ماحقوق از دست رفته خود را باز یابند (احسنت).

۳ - تصویب صورتجلسه .

رئیس - راجع به صورتجلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورتجلسه قبل تصویب میشود.

۴ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای مهندس ظهیری معاون وزارت آب و برق

رئیس - وارد دستور میشود آقای مهندس ظهیری بفرمائید.

مهندس ظهیری (معاون وزارت آب و برق) - با کسب اجازه از مقام ریاست و نمایندگان محترم ماده واحده‌ای است مربوط به واگذاری اثاثه و لوازم فنی که از محل اعتبارات عمرانی بودجه وزارت آب و برق خریداری شده است به سازمانها و شرکت‌های تابع وزارت آب و برق که برای تصویب تقدیم میشود.

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵ - تقدیم سه فقره لایحه و دو فقره صورت دیون بوسیله آقای قوام صدی معاون وزارت دارائی

رئیس - آقای قوام صدی بفرمائید.

قوام صدی (معاون وزارت دارائی) - با اجازه مقام محترم ریاست، شرکت ملی نفت ایران - با توجه با اجازه حاصل از تصویب نامه هیئت وزیران با گروه

رئیس - به کمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۶ - ادامه مذاکره و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون کشور راجع به مبارزه با خطرات سیل و ارسال به مجلس سنا

رئیس - ماده اول گزارش يك فوریتی مبارزه با خطرات سیل مطرح است، پیشنهادت رسیده قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید عبارت زیر با خرتصره ۱ اضافه شود: در صورتیکه نسبت باین قبیل اراضی و مستحدثات بعد از تاریخ اول اسفند ماه ۱۳۴۷ نقل و انتقالاتی صورت گرفته باشد انتقال دهنده مسئول جبران خسارات انتقال گیرنده خواهد بود.

مهندس ارفع - دکتر المونی - بزندان پناه
رئیس - آقای مهندس ارفع بفرمائید.

مهندس ارفع - پیشنهادی که اینجا مطرح است در زمینه پیشنهادی است که همکار گرامی ما جناب آقای فخر طباطبائی قبالا داده بودند فقط باین تغییر عبارتی است که این نظر را بهتر تأمین میکند و هدف این است که بعد از اسفند ۱۳۴۷ که این لایحه بمجلس داده شده و موضوع مسیل و تصاحب و تملک مسیل اینجا مطرح شده فعل و انفعالاتی روی این اراضی صورت نگرفته باشد و اگر فعل و انفعالاتی صورت گرفته باشد از آن تاریخ این فعل و انفعالات جنبه قانونی ندارد و انتقال دهنده مسئول تأمین خسارات انتقال گیرنده خواهد بود، باین ترتیب خیال میکنم این تبصره کامل خواهد شد.

رئیس - نظر مخالفی نسبت باین پیشنهاد نیست؟ (اظهاری نشد) باین پیشنهاد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتد خواهش میکنم قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در مورد لایحه مبارزه با خطرات سیل پیشنهاد میشود در نظر اول تبصره يك ماده يك بجای جمله در صورتیکه اراضی مورد لزوم طبق مدارك بنا نقشه‌ها و

عکسهای هوائی الی آخر نوشته شود در صورتیکه اراضی مورد لزوم طبق تشخیص وزارت کشور بموجب مدارك یا نقشه‌ها و عکسهای هوائی الی آخر

مهندس صائبی - دکتر دادفر

رئیس - آقای مهندس صائبی بفرمائید.

مهندس صائبی - در تبصره ماده يك در مورد اراضی و مسیل هائی که متجاوز از بیست و هفت هکتار تجاوز کرده‌اند پیش بینی شده طبق مدارك نقشه و عکسهای هوائی موجود، قبلاً این مناطق باید معلوم شود و با این پیشنهاد بنده و آقای دکتر دادفر يك مرجعی باین مدارك رسیدگی میکند که به بنده این نقشه و مدارك صحیح است و قبل از اینکه این اشخاص به آن اراضی تجاوز کرده‌اند اینها مسیل بوده است یا نه؟ و بهتر این مرجع برای رسیدگی این موضوع وزارت کشور است بنابراین پیشنهاد شد که این مدارك و نقشه‌ها طبق تشخیص وزارت کشور باشد که مرجعی برای رسیدگی باشد.

رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - تکرار يك مسئله ولی با عبارات و جملات متفاوت تقریباً در تمام لواحق دولت و پیشنهاداتی که بظاهر از طرف نمایندگان محترم ولی در واقع در تأمین نظر دولت در مجلس بیست و دوم این سؤال را برای ملت و هر کسی که خود را نمایاندگی ملت معرفی می کند پیش می آورد که آیا در مملکت ما قوه ای باسم قوه قضائیه وجود دارد یا ندارد (صحیح است) اساس مشروطه مامبتمنی بر سه قوه باید باشد یا نباید باشد؟ (مهندس بهبودی - اکثریت باید جواب بدهند) اگر ملت ایران، مجلس شورای ملی ایران، دولت ایران وزارت دادگستری را زاید میدانند این رأی به بودجه وزارت دادگستری برای چیست؟ (بکثرت از نمایندگان - کسی زائد نمیداند) (مهندس بهبودی - اکثریت زائد میدانند) بنده از نمایندگان محترم اکثریت میپرسم اگر وزارت دادگستری ایران مورد اعتماد نیست چرا آنرا منحل نمی کنید اگر مورد اعتماد است چرا آن را يك وجودی اثر وی و وظیفه و بدون تکلیف، بدون مسئولیت بدون اعتبار معرفی می کنید (احسنت) (مهندس ارفع - همچو چیزی نیست) من از آقای پیرنوروزی در دادگستری سؤال می کنم آیا

ایشان در موقع تنظیم اینگونه لوایح در مورد تأیید اینگونه پیشنه‌ها سمت و مسئولیتی احساس می‌کنند یا نمی‌کنند؟ بر کردیم سر مطلب، جناب آقای وزیر کشور کوبانتهای وزیر بودند که در موقع طرح بودجه در مجلس تشریف می‌آوردند به این سبب لاف از جنابعالی من تشکر دارم برای اینکه اطمینان از تصویب بیچون و چرای لوایح آنقدر بوزراء آزادی فکری داده که اصولاً شرکت در مجلس را اتلاف وقت میدانند ولی از شما متشکریم که تشریف داشتید جناب آقای خسروانی، در پایان عرایض من در لایحه بودجه به خاطر بی‌اوری صد تذکره دارم لازمه سلامت و امکان ادامه یک حکومت اصل تفکیک قواست که در کشور ما هر سه قوه تحت رهبری شاهنشاه عزیز ما با کمال عقیده و صمیمیت نسبت به معظم لسه باید وظیفه خود را تفکیک از یکدیگر انجام بدهند تعویض اسم قانون به آئیننامه و تبدیل اسم دادگاه بهیئت رسیدگی اصل موضوع را عوض نمیکنند بنا بر این چنین پیشنهادی در مجلس شورای ملی چگونه میتواند مورد تصویب قرار بگیرد که مدعی وزارت کشور، قاضی وزارت کشور، مقنن وزارت کشور یعنی چه؟ این وزیر کشور چطور حاضر میشود چنین وظیفه‌ای را انجام بدهد خود وزارت کشور آماده نیست اگر قرار باشد که قضاوت کننده تصمیم گیرنده اجراء کننده و وضع کننده مقررات یکی باشد پس فرق دولت شما با حکومت عین الدوله چه خواهد بود بنا بر این در اینکه قضاوت را بدستگاه اجرائی موکول نکنیم نه تنها بنده نمیتوانم رأی بدهم هر کسی هم رأی بدهد خلاف قانون اساسی است و آن قانون قابل اجراء نخواهد بود (صحیح است - احسنت)

رئیس - آقای دکتر دادفر با پیشنهاد موافقت؟ بفرمائید.

دکتر دادفر - همکار محترم جناب آقای رامبد (رامبد بنده در این مورد همکار نیستم بنده بو کیلی احترام میگذازم که احترام قانون را نگاهدارد) بنده احتیاج به احترام جنابعالی ندارم احترام بنده را کسانیکه حرف بنده را میدانند کافی است (احسنت) آن دولتیکه سابق یک جنبه دیگر بود و ملتیی که نماینده‌اش با خودش یک جنبه دیگر بود آن دوره تمام شد حالا دولت و مجلس یکی است

دولت دولت حزبی است نمایندگان حزب پشتیبان دولت است نظر دولت و مجلس حزبی اکثریت حزبی یکی است (رامبد) این طرز فکر شما قانون اساسی را نمیتواند نقض کند) این را بگویم شما برای همیشه در نظر داشته باشید ملت و نمایندگان ملت مثل یک سر بازی که هر کدام در یک جبهه می‌جنگند در مقابل دولت نمی‌جنگند مثل ادوار سابق برای آجیل‌ها نیست دولت و ملت اکنون یکی شده، اما به پیشنهاد جنابعالی الان بنده تسلیم نظر آقا بشوم و بهش رأی ندهم شما ماده را مطالعه فرمائید به بینید چه بوده و چه شده و در اصلاحات اصل ماده هم به شهادت صورت جلسه جنابعالی مخالفت نفرمودید میدانید چرا؟ برای اینکه حوصله خواندن لایحه را ندارید برای اینکه با مطالب تحریک کننده اینجا عنوان کنید که داد کستری برای چیست؟

رامبد - با آقای مهندس ارفع با حضور رئیس محترم مجلس در هر ماده صحبت کردیم رئیس محترم فرا کسیون اکثریت فرمودند که باین ترتیب نیست.

دکتر دادفر - تریبون در اختیار جنابعالی هم هست بعداً بفرمائید صحبت کنید تبصره را توجه بفرمائید نوشته است در صورتیکه اراضی مورد لزوم طبق مدارک یا نقشه‌ها و عکسهای هوایی موجود قبلاً مسیله یا در حریم قانونی آن بوده اعم از اینکه با بر روی ساختمانهایی در آنها احداث شده باشد و تا تاریخ اول اسفند ۱۳۴۷ در تصرف متجاوزین اصلی یا قائم مقام قهری آنان باقیمانده باشد مجاناً به تملک شهرداری درخواهد آمد. چی گفتیم؟ گفتیم آقا برای این عکسها در شهرها آمدیم پیشنهاد کردیم بنده ایراد این است آقای رامبد رهبر اقلیت اینقدر توانایی شنیدن دو کلمه را دارند، با ندارند؟ معلوم میشود ندارند که نمی‌گذارند عرایض بنده تمام شود اجازه بدهید بعد شما بیائید پشت تریبون ماهم گوش میدهم (صحیح است) ما نوشتیم الآن یک عکسهایی هست اما کدام مرجع تشخیص میدهد این عکسهای هوایی دلالت بر مسیله بودن اراضی که شما اجازه میدهید مجاناً به تملک شهرداری در بیاید گفتیم لاقلاً یک مرجعی تشخیص بدهد این قضاوت نیست گفتیم وزارت کشور بگوید که این عکس هوایی مربوط

به مسیله بودن، اصیل است صحیح است اگر ملک کسی را بجهت گرفتند وزارت کشور مسئول باشد که فلان نقشه که شما گفتید صحیح است اصیل است آیا چنین نقشه‌ای وجود داشته و نداشت؟ ما این را اصلاح کردیم می‌گوئید این را حذف کنیم هر کس تشخیص داد بگیرند اگر نظر جنابعالی این است این نظر جنابعالی بضرر مردم است جنابعالی که به ضرر مردم پیشنهاد را تفسیر میکنید اگر پیشنهاد میدهید که وزیر کشور نباشد وزیر داد کستری باشد در این مورد هم که پیشنهادی ندادید در این صورت چرا با این پیشنهاد منطقی و اصولی که برای حفظ منافع مردم است این مرجع تشخیص برای تشخیص این اسناد و مدارک گذاشته است بنا بر این جنابعالی چرا مخالفت میفرمائید، لذا بنده با این پیشنهاد موافق زیر احفاظ حق مردم است این به داد کستری از قبسط ندارد معاً که‌های نیست ما به داد کستری احترام میگذازم من خودم کار برم قضائی است قضای بوده‌ام داد کستری قوه‌ای محترم و مورد احترام همه است این که مربوط به داد کستری نیست داد کستری نه میخواهد و نه میتواند تجاوز کند نقشه تشخیص آقایان کار قاضی نیست این وزارت کشور باید بگوید این نقشه‌ای که می‌گویند قبلاً مسیله بوده میگوید درست است یا نیست بنا بر این بنده با این پیشنهاد موافقم.

رامبد - بنده عرضی داشتم.
رئیس - در هر پیشنهاد یک موافق و یک مخالف بیشتر صحبت نمیتواند بکند.

رامبد - مطالب من تحریف شد اجازه بدهید مطالب را عرض کنم بعد رأی گرفته شود. برای اینکه آنچه که آقای دکتر دادفر خواندند تحریف جمله بود و این درست نبود در لایحه نوشته شده است ذی نفع میتواند در صورتیکه مدعی حقی باشد مرجع قانونی مراجعه نماید در صورتیکه حالامی خواهند وزارت کشور را بعوض مرجع قضائی که داد کستری است بگذارند و این صحیح نیست (همهمه نمایندگان) **رئیس** - آقای رامبد آن قسمت که حذف نشده آن قسمت سرچایش هست بنا بر این باین پیشنهاد رأی میگیریم خانم‌ها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمائید

(اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
محترم‌آدمر مورد لایحه مبارزه با خطرات سیل پیشنهاد مینماید تبصره ۲ ماده یک بشرح زیر اصلاح شود.

تبصره ۲ - شهرداری مکلف است بها و با خسارت ناشی از تصرف و تملک اراضی و مستحدثات و ساختمانهای موضوع تبصره یک را که قبل از تاریخ اول اسفندماه ۱۳۴۷ برابر موازین قانونی به ملکیت اشخاص درآمده باشد بر حسب مورد طبق تشخیص کمیسیون فنی پرداخت نماید و نظر کمیسیون قطعی است آئین نامه مربوط به تشکیل کمیسیون موضوع این تبصره از طرف وزارت کشور تهیه و تصویب کمیسیون‌های کشور مجلسین خواهد رسید.

بها و یا خسارتیکه از طرف شهرداری باین قبیل اشخاص پرداخت میشود با تضام زبان دیر کرد بماند قانونی از متجاوز اصلی با رعایت تبصره یک ماده ۱۳ قانون نو سازی و عمران شهری از طریق اجرائی ثبت وصول خواهد شد.

تشخیص متجاوز اصلی و تعیین تمام یا قسمتی از وجوه پرداختی شهرداری که باید از متجاوز اصلی وصول شود با کمیسیون خواهد بود که از وزرای کشور و داد کستری و آبادانی و مسکن و بنا نمایندگان آنها تشکیل میگردد.

فرا کسیون پارلمانی حزب ایران نوین - مهندس ارفع **رئیس** - آقای مهندس ارفع بفرمائید.

مهندس ارفع - قطعاً همکاران محترم اصل لایحه را که مورد بحث است مطالعه فرمودند پیشنهاد بنده نسبت به تبصره ۲ عبارت از این است نسبت به مستحدثات یا نقل و انتقالاتی در باره اراضی که سابقاً مسیله بوده بعمل آمده و مورد نیاز شهرداری از جهت تهیه مسیله وسیله بند با کشیدن کانال و امثال اینهاست برای اینکه معامل دوم حقی از ضایع نشود در اینجا پیش بینی شده طبق نظر کمیسیونی که آئین نامه این کمیسیون را کمیسیونهای کشور مجلسین تصویب خواهند کرد بذی حق پرداخت بشود و تشخیص اینکه متجاوز اصلی کی بوده و همچنین چه مبلغ از متجاوز اصلی، شهرداری و وزارت کشور باید

بدهند در مقابل خسارتیکه پرداخت کرده اند وصول بشود
تخصیص این راهم بعهده سه وزیر قرار دادیم که در يك
مقام بالاتری بتوانند سوابق امر را با بن نظری توجه بکنند
واحفاق حق بشود و باین ترتیب بنده خیال می کنم تبصره های
که در متن لایحه بوده با این اصلاحاتی که بعمل آمده بهتر
خواهد بود

رئیس - نسبت به این پیشنهاد نظری نیست؟ (اظهاری
نشد) باین پیشنهاد رأی میگیریم خانم ها و آقایانی که
موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت می شود
(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
محترم مآدر مورد لایحه مبارزه با خطرات سیل پیشنهاد
مینماید.
تبصره ۳ ماده يك اضافه شود.

تبصره ۳ - در مورد اراضی مستحدثات ساختمانی
که مشمول تبصره يك بود و نمی باشند شهرداری مکلف است
بهار با خسارت ناشی از تصرف و تملك خود را بر حسب مورد
طبق تشخیص کمیسیون فنی مذکور در تبصره ۲ پرداخت
کند.

دکتر الموتی - دکتر یزدان پناه - مهندس ارفع
رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید

دکتر الموتی - در این لایحه تکلیف آن دسته ای
که ساختمانشان اراضی شان در مورد سیل و کندن کانال
و سایر موارد که در این لایحه احتیاج است لازم است
تکلیف آنها کاملاً روشن میشد بنده فکر کردم از نظر اینکه
حقوق این طبقه روشن بشود که اگر ضمن بررسی هائی که
کردند خانه ای مورد احتیاج شد یا زمینی مورد احتیاج
شد یا محلی مورد احتیاج شد اینها نه متجاوز هستند و نه از
متجاوز خریدند بنابراین طبق نظر آن کمیسیون آنچه
بعنوان خسارت تعیین می شود بآن عده پرداخت شود این
يك پیشنهادی است به صلاح و نفع مردم که اگر از این
عمل دولت خسارت دیدند باین ترتیب عمل شود باین جهت
بود که این پیشنهاد را تقدیم کردم

رئیس - نسبت به این پیشنهاد نظری نیست؟

دوات که گناهشان خیلی بزرگتر است هیچگونه تنبیهی
قائل نشویم پس اجازه بفرمائید این تبصره به همین طریق
بگذرد تا در آینده يك مأمور ثبت یا شهرداری جرأت
نکند با متجاوزین همدست بشود و اراضی عمومی را
بصرف در بیاورد بنده حقیقتش این است که خیلی میترسم
که اگر این لایحه بتصویب برسد همان حکومت کارمندان
از آن استنباط و استشمام بشود پس اجازه بدهید ما در
قوانین همه مردم را بیک چشم بنگریم اگر مردم خطای
تنبیه میشوند مأمور خطای دولت را هم باید تنبیه کرد

دکتر اسفندیاری - دیگر برای ثبت کارمندی
باقی نماند.

رئیس - نسبت به این پیشنهاد مخالفی نیست؟
آقای وزیر کشور بفرمائید.

خسروانی (وزیر کشور) - با توجه بحسن نیت جناب آقای
ریگی همانطور که توجه فرمودند این مربوط بقوانین دیگری
میشود و مخصوصاً قوانینی که بزودی به مجلس تقدیم خواهد
شد (مهندس ناصر بهبودی - پس صحت فرمایشانشان را
قبول میفرمائید؟) اجازه بفرمائید مطلب جور دیگر است
بنده ضمن تأیید اصولی که هر کارمند دولتی که خطای بود
باید مجازات بشود ولی گفتن کلمه کلی بر تمام کارمندان
دولت بی احترامی است و بطور اعم مورد تأیید بنده نمیتواند
قرار گیرد تعداد افراد ناصالح خیلی کم وانگشت شمار
است اگر هر کدام از آقایان بهر نحوی هر کارمند خطای
را معرفی کنند مجازات خواهد شد ولی کارمند دولت
زحمتکش و مورد احترام ملت و دولت بوده و خواهد بود
(احسنت) چون نظر ایشان در موارد دیگری تأمین خواهد
شد خواهش میکنم در صورت امکان پیشنهادشان را پس
بگیرند

رئیس - آقای ریگی با توضیحاتی که آقای وزیر
کشور دادند متقاعد شدید؟

ریگی - چون ایشان فرمودند در قوانین دیگر این
نظر تأمین میشود پیشنهادم را پس میگیرم
رئیس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود
(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
احتراماً پیشنهاد میشود قسمت آخر تبصره ۱ از

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

ماده اول قانون مبارزه با خطر سیل بدین نحو اصلاح شود.
فقط مدعی حق میتواند به مراجع قانونی جهت
مطالبه خسارت مراجعه کند و هر گاه منشاء حق مطالبه
خسارت انتقال بوده و انتقال بعد از تاریخ اول اسفند ماه
۴۷ واقع شده باشد باید خسارت را از انتقال دهنده مطالبه کنند.
با تقدیم شایسته تر بن احترامات - دکتر محمد خزائلی
رئیس - آقای دکتر خزائلی بفرمائید (گفته شد
نیستند) ماده ۱ اصلاحاتی که در آن بعمل آمده رأی
میگیریم خانه ها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام
فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای رامید
بفرمائید

رامید - حضرتعالی فرمودید تبصره اولی باعتبار
خودش باقیست در جلسه قبل هم تصویب شده بود مابنه
تبصره های بعد رسیده بودیم حالا که برگشت به تبصره
قبلی مفهومی ندارد این ماده ای که الان تصویب شد ابلاغ
بفرمائید چه جوری تصویب شد؟

رئیس - آقای رامید ما که تبصره تصویب نمیکنیم
ماده تصویب میکنیم حالا ماده اول تصویب شد بعد ماده
دوم را تصویب میکنیم
رامید - با چند تبصره؟
رئیس - با هر مقدار تبصره که بتصویب رسیده
رامید - متناقض است.

رئیس - البته هیچوقت متناقض نخواهد بود
هر چه تبصره تصویب شده ضمیمه ماده يك میشود ماده دوم
مطرح است قرائت میشود
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - بمنظور کمک بتأمین هزینه های مورد نیاز
برای اقدامات اجرائی مقرر در ماده يك انجمنهای شهر
مکلفند عوارض مخصوصی بر اراضی و ساختمانشان مستحدثات
و مؤسسات تولیدی و بازرگانی و حق کسب و پیشه و سایر
منابعی که مقتضی بداند برقرار نمایند
رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد های رسیده قرائت میشود
(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید در ماده ۲ بعد از کلمه

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

مقتضی بداند عبارت برای مدت معین و سایر نکات مرتبه اضافه شود.
 رئیس - این پیشنهاد را هم آقای مدرس قبول کرده اند بفرمائید.

مدرسی - البته این لایحه ای که برای جلوگیری از خطر سیل وزارت کشور آورده است بنده جداً و صمیمانه تشکر میکنم خودم در بودجه اگر نظر آقایان باشد کفتم که باید يك مرجعی باشد که این خطر سیل را از شهرها رفع کند البته این را کسی منکر نیست و بحثی ندارد از اینکه برای رفع خطر سیل باید يك مبلغی خرج کرد ولی متأسفانه يك سابق و آزمایشگاهی از سابق در شهر هست که خاطرات تلخی را بیاد می آورد منجمه عوارضی که برای ایجاد سردخانه تهران وصول شده و هنوز سردخانه ای وجود ندارد این است که آقای ابوزر همکار و هم مسلك بنده پیشنهاد کرده اند که بنده هم این پیشنهاد را قبول دارم که اگر قرار است عوارضی برای رفع خطر سیل از مردم وصول شود برای مدت معینی باشد تا اینکه این خطر رفع شود وقتی خطر رفع شد این عوارض خود بخود لغو شود و اگر بشود مدت برایش تعیین کنند که عوارضی که انجمن شهر وضع میکند تا مدتی که این خطر هست باشد و بعد خود بخود ملغی بشود این عوارض خیلی عادلانه است. این دیگر بسته بدای آقایان است.

رئیس - آقای وزیر کشور بفرمائید.

خسروانی (وزیر کشور) - برای استحضار آقایان نمایندگان محترم عرض کنم که قانون انجمن شهر وضع عوارض را بعهد انجمنهای شهر گذاشته است و قوانینی است که الان اجرا میشود در این موارد چون نظر این بود که عوارض خاص یا عوارض مخصوص بگذرد و آن از نوع عوارضی باشد که وزارت کشور نخواهد در اینجا تأیید وزارت کشور قید شده بعلمت اینکه گفته ایم عوارض خاص بگذرد و وزارت کشور تأیید کند برای اینکه ادامه پیدا نکنند خیلی متأسفم که گذشته های خیلی دور بعضی اوقات تجربه های تلخی است مثل مثلی که جناب آقای مدرس زدند ولی باین منظور که این اتفاق نیفتد تبصره ۳ وضع را روشن کرده و در آینده نخواهند توانست از این وجوه بمصرف دیگری برسانند.

رئیس - آقای مدرس قانع شدید؟

مدرسی - باین توضیحات پیشنهادم راپس میکنم.
رئیس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود.
 (شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم که در تبصره ۱ ماده ۲ بعد از کلمه معادل کلمه نصف اضافه شود.
رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - همانطور که نمایندگان محترم استحضار دارند در تبصره ۲ آن عوارض خاص و مخصوص وضع میشود اگر کسی یکماه آن را نپردازد در لایحه منظور شده که معادل تمام آن عوارض را جریمه بپردازد چون احتمالاً يك کسی ممکن است در انقضای مدت نتواند آن را بپردازد معادل تمام آن باید جریمه بدهد این بنظر من خیلی شدید است و از نقطه نظر حفظ منافع مردم و آنهاستیکه ممکن است به مسافرت رفته باشند و نپردازند و غیره پیشنهاد بنده این بود که معادل نصف عوارض اگر باید جریمه بپردازد، بپردازد من فکر میکنم نمایندگان محترم يك پیشنهادی که در مسیر منافع مردم و جریمه ای که بر اثر نپرداختن بنصف تقلیل پیدا کند موافق باشند و از جناب آقای وزیر کشور استدعا کنیم موافقت فرمایند که این جریمه به نصف تقلیل پیدا کند.

رئیس - دو پیشنهاد دیگر هم در این زمینه هست يك پیشنهاد این است که جریمه ب میزان ده درصد باشد و يك پیشنهاد هم ب میزان قانون نوسازی. اجازه بفرمائید این دو پیشنهاد هم قرائت شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در تبصره ۱ ماده ۲ بجای جمله «جریمه ای معادل عوارض مزبور» ذکر گردد جریمه ای معادل جریمه پیش بینی شده در قانون نوسازی.

با احترام - دکتر فریور

رئیس - آقای دکتر فریور جناب عالی موافقتی
 نصف شود؟

دکتر فریور - خیر، بعقیده من پیشنهاد آقای

دکتر دادفر زیاد است بقریب لایحه نوسازی که يك لایحه انقلابی است اگر باشد بهتر است.

رئیس - پس اجازه بفرمائید پیشنهاد سوم قرائت شود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در تبصره ۱ ماده ۲ عبارت «جریمه ای معادل عوارض مزبور» خواهد گرفت به جریمه معادل ده درصد عوارض مزبور تعلق خواهد گرفت اصلاح گردد.
 با تقدیم احترام. ابوزر

رئیس - چون آقای ابوزر نیستند این پیشنهاد را آقای مدرس قبول کرده اند بفرمائید.

مدرسی - چون آقای ابوزر مسافرت تشریف برده اند با اجازه مقام ریاست از بنده خواهش کردند که در موقع طرح این پیشنهاد بنده از آن دفاع کنم و ضمناً خودم هم باین پیشنهاد موافقم و آنرا می پسندم موضوع این است که فرض کنیم يك عوارض به بنده تعلق میگیرد و قرار است يك نفری مثل بنده باده نفر دیگر بپردازیم و جلوی خطر سیل را بگیریم و این پول اگر بموقع پرداخت

نشد این را انجمن شهر یا شهرداری میابد از بانک قرض میکند و بعد میپردازد باینکه ۰/۶ دیگر چرا از من صد درصد وصول کند شهرداری کار خودش را انجام داده ۰/۶ هم به بانک داده و بقیه را هم بشفع خودش استفاده میکند منظورش دیگر مجازات مردم که نیست شاید يك کسی مریض باشد یا فرض کنیم اطلاع پیدا کرده است و اگر تربیتی داده شود که طبق همان ماده قانون که در سال ۲۱ گذشت که کسی قرض میکند مال دولت را و پس نمیدهد ۰/۱۲ پیش بینی شده و اگر هم خطر سیل باشد و خطر شدید و آبی باشد که قرض میکنند با بهره شش درصد و بعد هم که وصول کردند شش درصد میدهند و شش درصد باقی میماند برای شهرداری و يك وضع عادلانه ای هم بوجود میاید.

رئیس - آقای وزیر کشور بفرمائید.

خسروانی (وزیر کشور) - همانطوریکه نمایندگان محترم توجه فرمودند این يك لایحه استثنائی است برای

يك وضع استثنائی بنابراین يك مقررات استثنائی هم ضروری است باین علت اولاً طرحی که انجمن شهر فراهم کرده يك عوارض مقطوع خواهد بود نه يك عوارض بر کار مستمری فرض کنید يك رقمی در حدود صد تومان دوست تومان تحت يك شرایطی گرفته خواهد شد و اینکار باید در ظرف ۵ ماه با کمال کوشش و سیل بزرگان عمل شود در صورتیکه این پول پرداخت نشود این کار ادامه پیدا نخواهد کرد و آن موقعیکه در پائیز باید خیال مردم راحت باشد تا آن موقع آماده نخواهد شد بنده اطمینان دارم با توجه به سیل های امسال حتماً مردم آمادگی زیادی دارند که این پول را پرداخت کنند و این يك قرار استثنائی است و این است که بنده استدعا میکنم به ترتیبی عمل شود که آقای دکتر دادفر پیشنهاد کردند و بنده با پیشنهاد آقای دکتر دادفر موافقم و آنرا قبول دارم که کار متوقف نشود متشکرم.

رئیس - آقای دکتر فریور بفرمائید.

دکتر فریور - همکاران محترم غنایت میفرمایند که فلسفه تقدیم این لایحه و ایجاد چنین قانونی این بود که بالاخره عدای که بحقوق مردم تجاوز کرده بودند و زمینهایی را که باید مسیلاً باشد و خطر سیل را رفع کند بوسیله آنها غصب شده و حالا میخواهند آن زمینها دوباره بدست مردم برگردد و خطر سیل از بین برود در اینجا بنده میخواهم از این فرصت استفاده کنم از اینکه آقای وزیر کشور فرمودند مأمورین خاطی در شرایطی باشند مجازات میشوند.

رئیس - آقای دکتر فریور فعلاً این موضوع مطرح نیست راجع به پیشنهاد صحبت کنید.

دکتر فریور - راجع به همین مطلب است این عوارضی که پرداخت میشود در حقیقت جریمه آن خطا کارانی است که سندن را معضه کرده اند و بدست مردم داده اند حالا که مردم میآیند جریمه آن خطا کاران را میپردازند اقلاً به ترتیبی باشد که طبق اصول بانکها و معاملات دولتی و اسناد مربوطه باینگونه معاملات انجام شود در هیچ جا دیده نشده که جریمه یا دین کرد با زبان پرداخت از ده درصد دوازده درصد بیشتر بشود یا کسی که جریمه میشود

که ممکن است عذر موجه هم داشته و نتوانسته بی‌پردازد جریمه‌های معادل اصل مبلغ بپردازد این جریمه ممکن است بیشتر از درآمد سالانه این شخص باشد پس در این صورت چسرا بصورت عادلانه رفتار نکنیم و آنگونه که مرسوم دستگاه‌های بانکی و تجارتهی است عمل نشود این است که من پیشنهاد کردم که جریمه معادل جریمه‌های باشد که در لایحه نوسازی پیش‌بینی شده است که این لایحه یکی از اصول انقلاب اجتماعی ایران را جنبه قانونی داده و با اصول انقلابی در آنجا رفتار شده و بهمان ترتیب که در آنجا رفتار شده این لایحه پیرو آن باشد و بموجب آن عمل شود و بیشتر از آن حدی برای جامعه ما تصور این مطلب امکان‌پذیر نیست روی این اصل بنده با خود ماده مخالفم و پیشنهاد آقای دکتر دادفر را از لحاظ جریمه زیاد میدانم از همکاران محترم استدعا میکنم به این مطلب توجه فرمایند یا موافقت فرمایند مطابق قانون نوسازی که حداکثر امکان را معین کرده است در نظر گرفته شود یا پیشنهاد آقای ابوذر تصویب برسد.

رئیس - اول رأی میگیریم به پیشنهاد آقای ابوذر که آقای دکتر مدرسی آنرا قبول کردند اگر تصویب نشد پیشنهاد آقای دکتر دادفر که پنجاه درصد باشد مطرح میشود بنابراین خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت فرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. حالا بدین پیشنهاد آقای دکتر دادفر که معادل نصف مبلغ باشد رأی میگیریم. خانمها و آقایانیکه با نصف مبلغ موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در تبصره ۲ ماده ۲ پس از آنکه در صورت تخلف نوشته شود (عمل مرتکب در حکم تصرف... الی آخر) مصطفوی نائینی

رئیس - آقای مصطفوی بفرمائید

رئیس - پیشنهاد دیگری در همین زمینه است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد مینماید در ماده ۴

قبل از جمله آخر بمورد اجرا بگذارد عبارت (با پرداخت بها) اضافه شود

فرا کسیون پارلمانی حزب مردم - رامبد

رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - پیشنهاد بنده و جناب آقای مصطفوی در واقع هر دو یک منظور را میرساند با این اختلاف که چون جناب آقای مصطفوی در دستگاه دولت سابق زیادی دارند پس از تأمین اعتبارها هم گذاشته اند و من روی روحیه خودم که فکر میکنم وقتی دولت برای دریافت مالیات با عوارض از یک دکان یا سیصد تومان سرمایه اعتباری برای پرداخت مالیات وجود دارد باندازد. مراعات نمیکند و حق خودش را از آن مسامت فروتر وصول میکنند اما دولت وقتی که پرداخت کننده بود با ۳۳ میلیارد تومان بودجه همیشه میگوید اول باید اعتبارش تأمین بشود بعد بمو ذبح بپردازیم آری شما نیکه عوارض میخواستید بگیری کسی با تمام حسن نیت آماده پرداخت عوارض شما باشد اما امکانات مالی با تمام تلاشیکه بکار برده اجازة پرداخت عوارض ندهد قبول میکنید؟ نه نمیکند جریمه هم میگیرند دو برابر، پس همین آدم وقتی به تشخیص خودتان حقی دارد گذاشتن این کلمه مورد ندارد و بنظر من ظلم است ولی در همه احوال اگر بدون تأمین اعتبار تصویب بشود بنده بیشتر خوشوقت میشوم پیشنهاد جناب مصطفوی هم تصویب بشود اگر صدرصد نظر تأمین نشده باشد لااقل ۵۰ درصد تأمین شده است مو کول بنظر مجلس است.

رئیس - آقای مصطفوی شما روی کلمه تأمین اعتبار اصرار دارید؟

مصطفوی - بالاخر اعتباری باید برای این کار باشد.

رئیس - پیشنهاد آقای رامبد مطرح است بکبار دیگر قرائت میشود.

(شرح سابق قرائت شد)

مهندس ارفع - در پیشنهاد آقای مصطفوی نه تنها

پرداخت بها بلکه جبران خسارت ناشیه هم ذکر شده است و کاملتر است.

رامبد - در صورتیکه آقای مصطفوی موافقت فرمایند جمله پس از تأمین اعتبار برداشته شود پیشنهاد ایشان کاملتر است.

رئیس - پیشنهاد آقای مصطفوی با حذف جمله «پس از تأمین اعتبار» بکبار دیگر قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترمأ در مورد لایحه جلوگیری از خطرات سیل پیشنهاد میشود در آخر ماده ۴ جمله زیر اضافه شود: «پرداخت بها با جبران خسارت ناشیه از اجرای این ماده با رعایت شقوق مذکور در ماده اول بعهد و وزارت کشور خواهد بود».

رئیس - رأی میگیریم با این پیشنهاد خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴ با این اصلاحی که در آن بعمل آمده رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده پنج قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - برای مبارزه با خطر سیل و سایر حوادث طبیعی درس تاسر مملکت وزارتخانهها و سازمانهای دولتی مکلف هستند کلیه امکانات خود را در اختیار وزارت کشور قرار دهند.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به ماده ۵ خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده پیش قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - آئین نامه ماده ۵ و سایر آئین نامه های اجرائی این قانون به وسیله وزارت کشور تهیه و بتصویب هیئت دولت خواهد رسید.

رئیس - در ماده شش نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید ماده ۶ شرح زیر اصلاح شود .

ماده ۶ - آئین نامه های اجرائی این قانون به استثنای آئین نامه موضوع تبصره ۲ ماده ۲ بوسیله وزارت کشور تهیه و تصویب هیئت دولت خواهد رسید - یزدان پناه **رئیس** - آقای دکتر یزدان پناه بفرمائید .

دکتر یزدان پناه - در ماده شش لایحه نوشته شده است که آئین نامه های اجرائی این قانون بوسیله وزارت کشور تهیه و تصویب هیئت دولت خواهد رسید البته چون تبصره ۲ ماده ۱ در مجلس شورای ملی هنوز اصلاح نشده بود چون بموجب اصلاحی که تصویب شده آئین نامه تبصره ۲ ماده ۱ را وزارت کشور تهیه و کمیسیون های کشور مجلس تصویب کنند این است که بنده پیشنهاد کردم که ماده شش بآن صورت اصلاح شود که آئین نامه های اجرائی قانون باستثنای آئین نامه تبصره ۲ ماده ۱ که تکلیف آن روشن شده است بوسیله وزارت کشور تهیه و بتصویب هیئت دولت خواهد رسید .

رئیس - با این پیشنهاد مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم باین پیشنهاد خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

بماده ۶ باین اصلاحی که شده رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۷ مطرح است قرائت میشود . (بشرح زیر خوانده شده)

ماده ۷ - این قانون بلافاصله پس از تصویب در نقاطی که از طرف وزارت کشور اعلام میشود بمورد اجرا گذاشته خواهد شد **مهندس ناصر بهبودی** - توضیح بدهند که منظور از کلمه بلافاصله در این ماده چیست؟

رئیس - انتشار در روزنامه رسمی و مهلتی که در قانون پیش بینی شده (بهبودی . بلافاصله یعنی چه؟) یعنی پس از اینکه قانون میشود .

مهندس ارفع - بلافاصله بر میگردد به نقاطی که وزارت کشور تعیین میکند .

رئیس - نظر دیگری نیست؟

مصطفوی نائینی - بنده میخواستم عرض کنم اگر جای

بلافاصله را عوضی کنید و بگذارید بعد از جمله اعلام میشود باین طریق « این قانون پس از تصویب در نقاطی که از طرف وزارت کشور اعلام میشود بلافاصله بموقع اجرا گذارده میشود . بهتر خواهد بود » (صحیح است)

رئیس - مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) حالا به ماده ۷ باین اصلاحی که در آن بعمل آمده رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۸ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - وزارت کشور و شهر دارها مأمور اجزای این قانون میباشد .

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۸ خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهادی دیگری است قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید . عنوان لایحه بشرح زیر اصلاح شود (قانون پیش گیری و مبارزه با خطر سیل) .

باتقدیم احترام - د کتر وفا

رئیس - نسبت به این پیشنهاد نظری نیست؟ (اظهاری نشد) خانمها و آقایانی که با این پیشنهاد موافقت خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به این لایحه باورقه اخذ رأی بعمل میآید .

(اسامی نمایندگان بترتیب آبی وسیله منشی (آقای مهندس صائبی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد) .

آقایان: مهندس پرویز بهبودی - دکتر غنی - کورس خواجه نوری - خانم جهانبانی - دکتر بهبودی - دکتر یگانگی - دکتر ضیائی - مهندس فروهر - بوشهری - دکتر کلالی - دکتر بهبهانی - دکتر یزدان پناه - مهندس ارفع - دکتر نجمی - دکتر شریعت - ربکی - مهندس اخوان - دکتر سبزواری - دکتر خطیبی - دکتر الموتی - دکتر متین - دکتر رفعت - پور بابائی - مهندس سهم الدینی - مهندس عترت - جوانشیر - محدث زاده - دکتر قهرمان - مافی

موسوی - دکتر رشتی - دکتر کفائی - سعیدوزیری - مهندس پروشانی - عباس میرزائی - صائب - ملک افضلی - مهندس زرآور - مهندس بریمانی - خانم تربیت - شیخ الاسلامی

ملک زاده آملی - سلیمانی کاشانی - مهندس کیا - مهندس باؤ محمدی - توسلی - فروتن - تیمسار و حدائیان - بختیاری پور - اخلاقی - خانم بزرگ نیا - مهندس قاسم معینی - مهندس برومند - دکتر اسدی - مریدی - مهندس ریاحی

فیاض فاضلی - ارسنجانلی - دکتر امامی خوبی - امام مردوخ بهنیا - سلیمانی - تیمسار حکیمیان - دکتر مدنی - مهندس زنجانی - قاضی زاده - موسی صالحی - حق شناس - دکتر وفا - دکتر برومند - پدرامی - نیاکان - مهندس اسدی سمیع

نعمتی - دانشمند - دبهیم - اهری - شکیبا - جهانشاهی - دکتر خیر اندیش - اولیاء - دکتر ملکلی

مهندس فیروز عدل - تیمسار نکوزاد - عامری - اصولی - مانی - حی - دکتر دادفر - فهمی - مصطفوی نائینی

تیمسار همایونی - دکتر صالحی - زرگز زاده - مبارکی - پورساطع - دکتر وحیدنیا - محسنی مهر - ظفر - دکتر بقائی - یزدی - دکتر بیت منصور - مهندس عطائی - فولادوند - فرهاد پور - دکتر زعفرانلو - تهرانی - مهاجرانی - مجد - امیر احمدی - معیری - حیدر صائبی -

جوادی - دکتر سعید حکمت - دکتر ستوده - خانم سعیدی - دکتر اعتمادی - دکتر درودی - صادق سمیعی - خسروی - ادیب سمیعی - مهندس اربابی - دکتر معظمی -

دکتر صفائی - مهندس کیا کجوری - ایلخانی پور - شاخوئی - دکتر اسفندیاری - مرتضوی - دکتر فریور - خانم دکتر دولتشاهی - کاسمی - فیخر طباطبائی - دکتر صدر - دکتر عاملی - مؤید امینی - محمد اسدی - بوسفی -

پروفیسور مخبر فرهمند - کمالوند - مرندی - رامبد - موفر - جاماسبی - مدرسی - آموزگار - دکتر مهذب - عجم - مهندس ریاضی - مهندس صائبی -

دکتر رهنوردی - دکتر صاحبقلم - بدر صالحیان - دکتر بهرام زاده ابراهیمی - دکتر فریود - دکتر یرتو اعظم - کلانتری - رضوی - مهندس حلالی نوری -

شاهنده - دکتر کیان - فضائی - دکتر محقق - دکتر حبیب اللهی - دکتر مهدوی - مهندس اردلان - کاظم مسعودی - عبدالحسین طباطبائی - مهندس اردلان

موسوی - دکتر رشتی - دکتر کفائی - سعیدوزیری - مهندس پروشانی - عباس میرزائی - صائب - ملک افضلی - مهندس زرآور - مهندس بریمانی - خانم تربیت - شیخ الاسلامی

ملک زاده آملی - سلیمانی کاشانی - مهندس کیا - مهندس باؤ محمدی - توسلی - فروتن - تیمسار و حدائیان - بختیاری پور - اخلاقی - خانم بزرگ نیا - مهندس قاسم معینی -

مهندس ریاضی - مهندس سهم الدینی - مهندس زنجانی - قاضی زاده - موسی صالحی - حق شناس - دکتر وفا - دکتر برومند - پدرامی - نیاکان - مهندس اسدی سمیع

نعمتی - دانشمند - دبهیم - اهری - شکیبا - جهانشاهی - دکتر خیر اندیش - اولیاء - دکتر ملکلی

مهندس فیروز عدل - تیمسار نکوزاد - عامری - اصولی - مانی - حی - دکتر دادفر - فهمی - مصطفوی نائینی

تیمسار همایونی - دکتر صالحی - زرگز زاده - مبارکی - پورساطع - دکتر وحیدنیا - محسنی مهر - ظفر - دکتر بقائی - یزدی - دکتر بیت منصور - مهندس عطائی - فولادوند - فرهاد پور - دکتر زعفرانلو - تهرانی - مهاجرانی - مجد - امیر احمدی - معیری - حیدر صائبی -

جوادی - دکتر سعید حکمت - دکتر ستوده - خانم سعیدی - دکتر اعتمادی - دکتر درودی - صادق سمیعی - خسروی - ادیب سمیعی - مهندس اربابی - دکتر معظمی -

رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمیسیونهای مربوط
ارجاع میشود.

۸ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد -

ختم جلسه

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود:

دستور جلسه ۱۳۰

روز پنجشنبه ۱۳۴۸/۲/۱۱

- ۱- گزارش يك شوری برقراری مستمری در باره
بازماندگان کارمندان غیر رسمی دولت . شماره چاپ ۸۰۴
- ۲- گزارش شور دوم اجازه پرداخت کمک سالانه
بمهر کز آموزش حرفه‌ای دفتر بین‌المللی کار و سهمید دولت
ایران در طرح آسیائی نیروی انسانی . شماره چاپ ۸۰۳
- ۳- گزارش شور اول موافقت نامه بین دولت ایران
و چین ملی مربوط به همکاری فنی کشاورزی برای کشت
برنج . شماره چاپ ۸۰۶
- ۴- گزارش شور دوم موافقتنامه فرهنگی بین
دولت ایران و جمهوری دموکراتیک الجزایر .
شماره چاپ ۸۰۷
- ۵- گزارش شور دوم موافقتنامه بین دولت ایران
و دولت جمهوری فدرال آلمان درباره همکاری فنی .

شماره چاپ ۸۰۸

- ۶- گزارش شور اول اجازه خرید يك فروند کشتی
بیمارستانی . شماره چاپ ۸۰۹
  - ۷- گزارش شور دوم تشدید مجازات مرتکبین
اصلی جرائم مندرج در قانون اصلاح قانون منع کشت
خشخاش . شماره چاپ ۸۱۰
- رئیس - با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را
ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز پنجشنبه خواهد
بود .

(جلسه در ساعت ۱۱ و ۲۰ دقیقه صبح ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

شیخ الاسلامی - مافی - دکتر رشتی . مهندس جلالی نوری -
رضوی - مهندس عنترت - تهرانی - دکتر پرو اعظم -
بهمن شاهنده - دکتر فر بود - فروتن - عباس میرزائی -
سعیدوزیری . خاندان کتر دولتشاهی - صائب - اخلاقی - بهنیا -
مهندس پرویز بهبودی - دکتر حبیب‌اللهی - دکتر مهذب
دکتر صاحب‌قلم - یدرامی - دکتر اعتمادی - بدر صالحیان -
دکتر وحیدنیا - دیهیم - اهری - مهندس زنجانی -
دکتر امامی خوئی - مصطفوی نائینی - دکتر رفغانلو -
مرضوی - مهندس قاسم معینی - کهالوند - جهانشاهی
کاظم مسعودی - خانم تربیت - دکتر سعید - دکتر کیان .
متمنین - آقایان : دکتر مهندس بهبودی - دکتر
شریعت - دکتر گرفت - دکتر اسدی - عبدالحسین طباطبائی
امام مردوخ - ظفر - فرهادپور - دکتر سعید حکمت -
صادق سمیعی - دکتر اسفندیاری - دکتر فریور - فخر
طباطبائی - پزشکیپور - دکتر صدر - دکتر عاملی - مؤید
امینی - محمداسدی - بوسقی - پروفسور مخیر فرهمند
رامید - موقر - جاماسبی - مدرسی - آموزگار - دکتر
بهرامزاده ابراهیمی - فضائی - دکتر محقق .

۷ - اعلام وصول قرائت نامه يك فقره لایحه

قانونی از مجلس سنا -

رئیس - لایحه‌ای است از مجلس سنارسیده برای
اطلاع مجلس قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
گزارش کمیسیون شماره ۴ (دارائی) در خصوص
لایحه اجازه ضرب و انتشار سکه‌های مخصوصی بنام جشن
فرخنده تاجگذاری اعلیحضرتین که ضمن مرقومه
شماره ۱۵۱/۶۰۳/۱۱-ق-۱۳۴۷ از آن مجلس محترم
بمجلس سنا ارسال شده بود در جلسه روز شنبه سی‌ام
فروردین ماه ۱۳۴۸ مطرح و مورد شور واقع و بتصویب
مجلس سنا رسید . اینک لایحه قانون مزبور که اصلاح شده
بدیوست اعاده میشود .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف‌امامی